

SITUATIE IN MALI OP DIT MOMENT

De berichten die ons bereiken van onze vrienden uit Mali zijn verontrustend. De leerkrachten hebben nu al voor de tweede maand geen salaris uitbetaald gekregen, de voedselprijzen zijn verveelvoudigd en er is moeilijk aan voedsel te komen. De oogsten in de regio zijn mislukt, dus men moet rijst en andere producten – die men niet zelf verbouwt - aanschaffen, tegen torenhoge prijzen. Leerkrachten die niet afkomstig zijn uit Ende, zijn gevlucht naar familie elders. Dit betekent dat de school momenteel niet voor elke klas meer een leerkracht heeft. Per sms wordt herhaaldelijk een roep om hulp gedaan. De banktegoeden zijn bevroren en bovendien is buitenlandse hulp gestaakt totdat de stabiliteit in het land is teruggekeerd. Een lastige impasse dus. Op dit moment onderzoeken wij hoe wij de school in Endé kunnen helpen.

WAT GING ER VOORAF?

De coup

Plotseling is Mali dagelijks terugkerend nieuws en meestal is dat geen goed teken. Wij werden 22 maart totaal verrast door de militaire coup die werd gepleegd door kapitein Sanogo en de zijnen. Zij zetten president Amadou Toumani Traoré (ATT) ooit zelf pleger van de staatsgreep van 1991 en zijn ministers aan de kant uit onvrede over de wijze waarop zij de onlusten in het noorden van Mali hebben bestreden. Bovendien wordt hen financieel wanbeheer verweten. Het weinig getrainde Malinese leger was onvoldoende slagvaardig; het kampte met gebrek aan wapens, mankracht en uithoudingsvermogen om de opstandige Toearegs in de noordelijke woestijn van Mali de baas te kunnen. In het gebied is dit nomadenvolk als geen ander heer en meester. Saonogo dacht het tij te keren.

De partijen

Het tegenovergestelde van hetgeen deze militairen beoogden is gebeurd. De Toearegs, gesteund door andere groeperingen, waaronder twee islamitisch fundamentalistische bewegingen, hebben direct gebruik gemaakt van de onevenwichtige situatie van de coup en in drie dagen tijd de belangrijkste steden in het noorden veroverd, Kidal, Gao en Timboektoe. Hun wens is afscheiding van het zuiden van Mali en de oprichting van een onafhankelijke staat Azawad (Mouvement National de Libération de l'Azawad – MNLA).

De val van Kadhaffi heeft ervoor gezorgd dat huurlingen die vochten aan de kant van Kadhaffi uitstekend militair getraind, met geld en zware wapens terugkeerden naar hun geboortelanden, waaronder Mali. Dit heeft ervoor gezorgd dat zij nu zo slagvaardig zijn.

De radicale moslims die de Toearegs steunden bij hun opstand hebben echter een andere agenda. Ansar ud-Dine, die banden heeft met Al Qaeda in de Islamitische Magreb wil de sharia afkondigen om te beginnen in dit noordelijk deel van Mali en vervolgens in heel Mali. Nadat

de Toearegs Timboektoe hadden ingenomen, plaatsen zij hun zwarte vlag bovenop gebouwen. De toon was aldus gezet, want de sharia staat voor: meisjes van school af, alle vrouwen gesluiert, steniging van vrouwen bij (vermeend) overspel etc. Dit staat haaks op de ontwikkelingen die stichting Mali-Waalsdorp de afgelopen 12 jaar samen met onze partners in Endé heeft weten te bewerkstelligen.

De reactie van de internationale gemeenschap

Toen de Toearegs op 4 april jl. de onafhankelijke staat AZAWAD uitriepen, werd deze niet erkend door de internationale gemeenschap, waaronder de ECOWAS (Economische Vereniging van West-Afrikaanse staten). Zij zijn voor een ongedeelde republiek omdat men vreest dat bij afscheiding het oncontroleerbare noorden een vrijhaven wordt voor terroristen. Om Sanogo te dwingen de macht terug te geven hebben de ECOWAS landen de banktegoeden bevroren en de grenzen gesloten. Dit had een direct benzine-dieselttekort en voedselschaarste tot gevolg.

Interimregering

Inmiddels is een interim-president aangesteld Diounound Traoré (parlementsvoorzitter), die in 40 dagen tijd verkiezingen moet uitschrijven en de rust in het land moet zien te herstellen. Wat een opgave in de geschetste situatie! De ECOWAS landen hebben de diplomatieke en handelssancties opgeheven, maar onderhandelen momenteel in Ouagadougou over de nog steeds precaire situatie.

Situatie Toeareg

Al sedert het eind van de kolonisatie vechten de Toeareg voor een onafhankelijke nomadenstaat MNLA (Mouvement National de Libération de L'Azawad). Zij zijn van mening dat de afgelopen regeringen hen hebben verstoken van middelen om een menswaardig nomadenbestaan te kunnen leiden. Sinds eeuwen leven zij met hun kamelen van de karavaanhandel en hoeden hun vee. Ook maakten zij slaven van de zwarte zuidelijke bevolking. De boerenbevolking uit het zuiden van Mali heeft in de loop der tijd steeds meer van hun land in beslag genomen voor de landbouw, waardoor zij in hun bestaansmogelijkheden beknot worden. Scholen, ziekenhuizen en andere voorzieningen zijn nooit van de grond gekomen en de internationale steun heeft hun deel van het land nooit bereikt.

Zij willen het heft in eigen hand nemen. De Europese woordvoerder van de Toeareg Moussa Ag Assarid verwoordde het als volgt in Parijs: "Wij willen ons land Azawad ontwikkelen. Wat zou jij doen als er geen water, geen scholing, geen werk en geen gezondheidszorg zijn? De regering heeft niets voor ons gedaan" (NRC 7-8 april 2012). Zij strijden voor onafhankelijkheid. De fundamentalistische Ansar ud-Dine strijd tegen de onafhankelijkheid en voor de Islam. Ag Assarid gaf ook aan dat zij de islamitische fundamentalisten als hun vijanden zien. Deze strijders hebben het afgelopen jaar diverse West-Europese humanitaire werkers en toeristen

ontvoerd in het noordoosten van Mali. Er zou al 30 miljoen euro losgeld betaald zijn voor eerdere vrijlatingen na soortgelijke acties. Wij weten waar dit geld in verdwijnt: in de zware wapens. Verder zouden deze groeperingen gefinancierd worden met de drugshandel.

Wat betekent de situatie nu voor de bevolking

Via diverse kanalen proberen wij ons te informeren over de situatie in Mali. Wat betekent het voor het dagelijkse leven. In Bamako is de situatie anders dan in het Pays Dogon. Van de Nederlandse ambassade vernamen wij dat zij momenteel niet naar de Dogon reizen. Zij hopen dat dit binnenkort weer mogelijk is. De Nederlandse Yvonne Gerner die nabij Mopti woont is na een verblijf in Bamako weer in Mopti teruggekeerd. Zij meldt op haar blog de aanwezigheid van vele militairen, die het gebied moeten bewaken. De militairen gedragen zich naar haar waarneming op zijn zachts gezegd verward en ongecontroleerd. Hun gewelddadige acties – wellicht ingegeven door angst of onbekendheid met de bevolking

– richt zich tegen de eigen bevolking. Zij proberen bovendien van alles te claimen voedsel, benzine en gemotoriseerde vervoermiddelen.

Mopti is momenteel een grensstad tussen zuid en noord – het gebied waar de Toereg hun eigen staat claimen. Onduidelijk is op dit moment in hoeverre het Dogongebied binnen het Toeregebied valt. Volgens de ambassade heeft bij vorige opstanden het Dogonland nooit tot het geclaimde Toeregebied behoord. De kaart nu wijst echter anders uit.

Met de burgemeester van Endé hebben wij regelmatig contact. Zij hebben veel angst gehad in de week volgend op de coup en ook nu nog. Men zag het gevaar van alle kanten komen en doordat men regelmatig verstoken was van nieuws doordat telefoons en televisies niet meer werkten door een tekort aan diesel voor de generatoren, groeide de onzekerheid.

Volgens de ambassade is een regionaal hulpprogramma gestart, maar is het moeilijk om de noordelijke regio's (waaronder ook het Pays Dogon) te bereiken.

